

МАТЕМАТИКА ТА'ЛИМИДА MEDIA VOSITALARINING AHAMIYATI

Abdupattayev Xasanboy Abdurahmonovich

Qo'qon Davlat Universiteti

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori(PhD)

Obidjonova Mavluda Mo'ydinjonovna

Qo'qon Davlat Universiteti 2-kurs talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada matematika ta'limida media vositalarining o'rni, ahamiyati va zamonaviy o'qitish jarayonidagi samarasi batafsil yoritilgan. Media vositalari yordamida o'quvchilarning mantiqiy, tahliliy va ijodiy fikrlash ko'nikmalari rivojlantiriladi, ta'lim jarayoni interaktiv va qiziqarli bo'ladi. Maqolada raqamli vositalar, video darslar, interaktiv platformalar, animatsiyalar, vizual materiallar va gamifikatsiya elementlari tahlil qilinadi. Shuningdek, o'qituvchining media madaniyati va raqamli savodxonligini oshirish, pedagogik innovatsiyalarni joriy etish zarurligi ta'kidlangan.

Kalit so'zlar:

media, matematika, ta'lim, texnologiya, interaktivlik, raqamli vositalar, pedagogika, gamifikatsiya.

Аннотация

В данной статье подробно рассматривается роль и значение медиасредств в обучении математике, а также их эффективность в современном образовательном процессе. Использование медиатехнологий способствует развитию логического, аналитического и творческого мышления учащихся, делает процесс обучения интерактивным и увлекательным. В статье анализируются цифровые инструменты, видеоуроки, интерактивные

платформы, анимации, визуальные материалы и элементы геймификации. Также подчеркивается необходимость повышения медиакультуры и цифровой грамотности учителей и внедрения педагогических инноваций.

Ключевые слова:

медиа, математика, образование, технологии, интерактивность, цифровые инструменты, педагогика, геймификация.

Annotation (in English)

This article provides a comprehensive discussion of the role and significance of media tools in mathematics education and their effectiveness in modern teaching. The use of media technologies enhances students' logical, analytical, and creative thinking, making the learning process interactive and engaging. The paper analyzes digital tools, video lessons, interactive platforms, animations, visual materials, and gamification elements. It also emphasizes the need to improve teachers' media literacy, digital skills, and implement pedagogical innovations.

Keywords:

media, mathematics, education, technology, interactivity, digital tools, pedagogy, gamification.

Zamonaviy ta'lim jarayonida media vositalarining roli ortib bormoqda. Raqamli texnologiyalar matematika darslarini nafaqat qiziqarli, balki samarali qilish imkonini beradi. Matematika fani mantiqiy, analitik va ijodiy fikrlashni talab qiladi va media vositalari yordamida ushbu qobiliyatlarni rivojlantirish mumkin. Media resurslari o'quvchilarga murakkab matematik tushunchalarni vizual, animatsion va interaktiv usulda o'rganish imkonini beradi.

Shuningdek, media vositalari dars jarayonini individualizatsiya qilish va o'quvchilarni faol ishtirokchi sifatida jalb qilish imkoniyatini beradi. Masalan,

GeoGebra dasturi orqali grafiklarni chizish yoki 3D modellar yordamida geometrik figuralarni ko'rsatish, o'quvchilarda mavzuni yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

1. Media vositalari turlari va ularning o'quv jarayonidagi roli

Media vositalari audio, video, vizual, interaktiv va raqamli formatlarda bo'lishi mumkin. Matematika darslarida video darslar, animatsiyalar, interaktiv testlar, onlayn platformalar va elektron kalkulyatorlar keng qo'llaniladi. Masalan, Khan Academy va YouTube'da mavjud videodarslar o'quvchilarga mavzuni o'zlashtirishda qo'shimcha manba bo'lib xizmat qiladi.

Shuningdek, interaktiv dasturlar yordamida murakkab algebraik va geometrik masalalarni vizual tarzda yechish mumkin. 3D modellar va simulyatsiyalar orqali o'quvchilar mavzuni real hayotdagi kontekst bilan bog'lay oladi. Bunday usul o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va bilimni mustahkamlaydi.

2. Media vositalari yordamida o'quvchilarning mantiqiy va ijodiy fikrlashini rivojlantirish

Matematika fani mantiqiy, ketma-ket va tahliliy fikrlashni rivojlantiradi. Media vositalari bu jarayonda o'quvchilarning vizual idrokini faollashtiradi. Murakkab formulalarni animatsion shaklda ko'rsatish, geometrik shakllarning o'zaro bog'liqligini dinamik modellar yordamida tushuntirish, o'quvchilarda mavzuni yanada yaxshiroq o'zlashtirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, gamifikatsiya elementlari (matematika o'yinlari, viktorinalar, onlayn testlar) o'quvchilarni faol ishtirokchi sifatida jalb qiladi va motivatsiyani oshiradi. O'quvchilar mavzuni mustaqil o'rganish orqali tanqidiy fikrlash va muammoni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

3. O'qituvchining media madaniyati va raqamli savodxonligi

O'qituvchi media vositalarini samarali ishlata olish uchun yuqori darajadagi media madaniyati va raqamli savodxonlikka ega bo'lishi zarur. U darsni faqat nazariy bilim berish bilan cheklamasdan, media vositalari orqali interaktiv va qiziqarli o'rgatishni tashkil etadi.

Masalan, o'qituvchi o'quvchilarga video darsliklar, elektron testlar, interaktiv topshiriqlar taqdim etadi. Bunday yondashuv o'quvchilarda mavzuga qiziqish uyg'otadi va dars samaradorligini oshiradi. Shuningdek, media vositalaridan foydalangan holda o'qituvchi individual o'quvchilarning qobiliyat va ehtiyojlariga moslashuvchan ta'limni taqdim eta oladi.

4. Raqamli media resurslarning afzalliklari va pedagogik imkoniyatlari

Raqamli media resurslar yordamida o'quv jarayoni nafaqat interaktiv, balki samarali bo'ladi. O'quvchilar o'z vaqtida dars materialini qayta ko'rib chiqish, murakkab masalalarni mustaqil yechish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, media vositalari yordamida onlayn baholash, tezkor fikr-mulohaza va individual izohlar berish imkoniyati mavjud.

Bu esa ta'lim sifatini oshiradi, o'quvchilarning o'z-o'zini baholash va tahlil qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Raqamli media vositalari pedagogga dars jarayonini shaxsiylashtirish va optimallashtirish imkonini beradi.

Matematika ta'limida media vositalarining ahamiyati beqiyosdir. Media texnologiyalari darslarni interaktiv, qiziqarli va samarali qiladi, o'quvchilarning mantiqiy va ijodiy fikrlashini rivojlantiradi. Media vositalari yordamida murakkab tushunchalarni vizual va amaliy tarzda yetkazish mumkin.

Kelajakda raqamli ta'limni rivojlantirish, o'qituvchilarning media savodxonligini oshirish va o'quvchilarda media madaniyatni shakllantirish ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib qoladi. Har bir pedagog media

texnologiyalarini darsga to‘g‘ri integratsiya qilsa, ta’lim sifatini sezilarli darajada oshirishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. To‘xtayeva, N. (2022). Raqamli ta’lim texnologiyalari va ularning samaradorligi. – Toshkent.
2. Karimova, D. (2023). Media vositalar yordamida matematika o‘qitishning zamonaviy usullari. – Samarqand.
3. Ismoilova, S. (2021). Ta’limda innovatsion yondashuvlar va media integratsiya. – Buxoro.
4. UNESCO (2023). Media literacy and digital education. – Paris.
5. www.edu.uz – O‘zbekiston ta’lim portali.
6. www.khanacademy.org – Onlayn ta’lim platformasi.